

„Vallásfogalmak sokfélesége”

2011. november 11-12.

Budapest, KRE BTK

**Enteogén egyházak:
szakramentális vallások
vagy drogos szekták?**

Móró Levente

MSc, PhD (Cand.)

Centre for Cognitive Neuroscience, University of Turku (Finnország)

Tan Kapuja Buddhista Főiskola (Budapest)

DAATH.hu – Magyar Pszichedelikus Közösség (Internet)

Tartalom:

I. Enteogének

- Módosult tudatállapotok
- Transzcendens/spirituális élmények
- Enteogén szerek

II. Saját kutatások és publikációk

- Pszichedelikumok és spiritualitás
- Szakramentális szerhasználat

III. Vallásfogalom a joggyakorlatban

- DEA-indíciumok

A digital illustration of a person in a meditative pose, sitting cross-legged on a glowing grid floor. The person's body is composed of a complex network of lines, and a bright, glowing aura surrounds their head. The background features a dark, mountainous landscape under a starry sky. A semi-transparent green banner is overlaid across the center of the image.

I. Enteogének

Módosult tudatállapotok

- módszerek (pl. ima, meditáció, böjtölés, mantrázás, transztánc)
- vallásos szertartások
- észlelési folyamatok megváltozása
- misztikus és eksztatikus élmények
- szent révület, profetikus látomás, isteni beavatás
- transzcendens dimenzió közvetlen megtapasztalása
- növényi eredetű tudatmódosító hatású készítmények

Lyttle (1988) Drug Based Religions and Contemporary Drug Taking

Roberts (2001) Psychoactive Sacramentals: Essays on Entheogens and Religion

Transzcendens/spirituális élmények

- misztikus jelenségek közvetlen megtapasztalása
- transzcendens jelleg, felfoghatatlanság, elmondhatatlanság
- világkép-átalakító hatás
- magasztosabb értékszemlélet
- értelmező hitrendszer igénye
- vallásos-misztikus élmények feldolgozása
- hitközösség létrehozása
- lelki fejlődés:
 - transzcendencia átélése
 - vallásos élmény közvetlen megtapasztalása
 - módosult tudatállapotok, mint eszközök
 - spirituális ösvényen előrehaladás

„Enteogén”

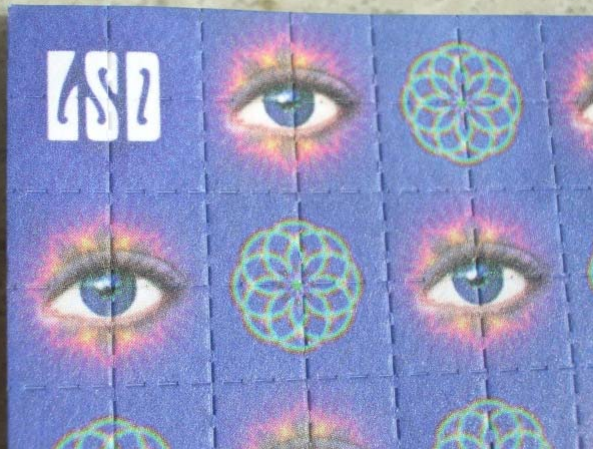
en [εν] „benn”, *theo* [θεος] „isten, -i”, *-gen* [γενος] „létrehoz”

- rituális-ceremoniális használatú pszichoaktív szerek (szakramentumok)
- régészeti leletek, kultúranropológiai és etnobotanikai bizonyítékok, történelmi dokumentációk:
 - hindu Védák: *szóma*
 - közép-amerikai kultúrák: psilocibin-gombák
 - ókori görög eleuziszi misztériumok: *kykeon*
 - szibériai sámánok: légyölő galóca

Ruck, Bigwood, Staples, Ott, & Wasson (1979) *Entheogens*

Schultes & Hofmann (1979) *Plants of the Gods: Origins of Hallucinogenic Use*

A főbb pszichedelikumok

LSD

“varázsgomba”

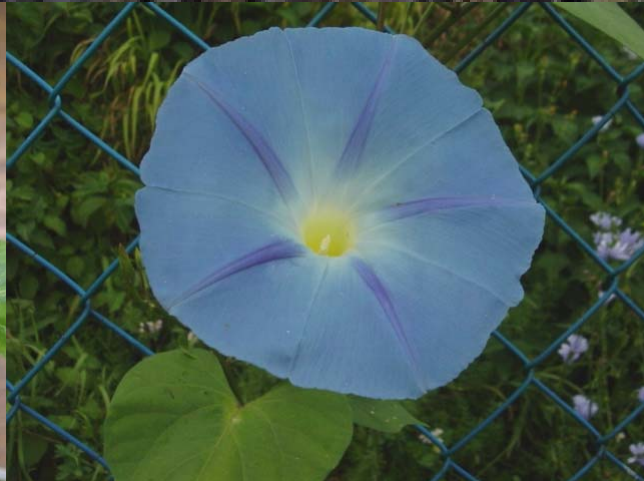
Peyote

DMT

látnokzsálya

kék hajnalka

Modernkori példák

Szakramentális szerhasználat

- Native American Church:
peyote-kaktusz
- dél-amerikai szinkretista kisegyházak:
ayahuasca-főzet
- egyéb vallásos csoportok:
mesterséges hallucinogén vegyületek

Szalai (2009) *Hallucinogének a vallás(ok)ban*

Stuart (2002) *Entheogenic Sects and Psychedelic Religions*

Fenomenológia

enteogének általi megélt misztikus élmény

<->

„szermentesen” előidézhető vallásos tapasztalások

- cél, mélység, elérési eszközök
- élményintegráció
- transzperszonális pszichológia
- enteogén vallásosság
- bio-pszicho-szocio-spirituális keretrendszer

Walsh (2003) Entheogens: True or False?

Bishop (2009) Biopsychosociospiritual Medicine and Other Political Schemes

II. Saját kutatások és publikációk

Pszichedelikumok és spiritualitás

- **tudatmódosító szerek vallásos-spirituális célzatú használata (online felmérés)**
- **23 drog 14-féle használata 667 alanyon**
- **pszichedelikus drogok önismereti használata**
- **alanyok csoportosítása: PSY, C1, C2**
- **kérdőívek: megküzdés, életminőség, spiritualitás**
- **problémamentes droghasználat \approx nem-használat**
- **pszichedelikus drogok: kevesebb probléma**
- **önismereti pszichedélia: magasabb spiritualitás**

Móro, Simon, Bárd, & Rácz (2011) Voice of the Psychonauts: Coping, Life Purpose, and Spirituality in Psychedelic Drug Users

Szakramentális/spirituális szerhasználat

- *Behavioral and Brain Sciences* kommentár
- Müller & Schumann: „Drugs as instruments”
- A nem-addiktív droghasználat 8 funkciója
- „érzékelési kíváncsiság – tágult észlelés”
- **NEM CSAK!**
- kontextus: transzcendencia átélése
- vallástörténelmi, antropológiai bizonyítékok
- -> 9.: szakramentális/spirituális szerhasználat

III. Vallásfogalom a joggyakorlatban

„Vallás” -> egyház

- fogalmi meghatározás -> világi joggyakorlat
- magukat vallási közösségnek tartó csoportok egyházkénti kategorizálása
- USA: szabad vallásgyakorlás alkotmányos joga
- szövetségi kábítószer-ellenes hivatal (Drug Enforcement Administration, DEA) véleményezés
- vallásos közösség kivételt kaphat „kábítószer” szakramentális használatára

DEA-indiciumok

(1) Végső ideák:

- alapvető kérdések az életről, célokról, és halálról

(2) Metafizikai hiedelmek:

- a hit egy olyan valóságot érint, mely meghaladja a közvetlenül jelenlévő fizikai világot

(3) Erkölcsi vagy etikai rendszer:

- olyan bizonyos viselkedési szokások vagy életmód előírása, melyek erkölcsösnek vagy etikusnak tekinthetők

(4) Hiedelmi lefedettség:

- a hiedelmek átívelő tömbje, mely egyesítetten igyekszik a hívő számára válaszokat kínálni a problémákra és gondokra

(5) Vallási ismertetőjegyek:

- a vallás különféle külső ismertetőjegyeinek megléte

Köszönöm a figyelmet!

Jézus:

“Benned van a Mennyek Országá.”

Mohammed:

“Aki ismeri önmagát az ismeri Urát.”

Judaizmus:

“Ő van mindenben és minden Őbenne van.”

Konfuciusz:

“Ha jól ismered természeted, ismered a Mennyet.”

Lao Ce:

“A lelked legmélyén meglátod az Egyet.”

Buddha:

“Nézz magadba, Te vagy Buddha!”

Leve@utu.fi